

น้ำยาเขียนลาย

การทำน้ำยาเขียนลายปิดทองรดน้ำสำหรับใช้นั้น ต้องการหาดาลประมาณก้อนหนึ่งโตเท่าถ้วยชาใส่ครกโขลกให้เป็นผงละเอียด ครกสำหรับใช้ในครัวอย่าไว้ใจเพราะมีคาวและเค็มซึมซาบอยู่ ควรจะหาซื้อครกใหม่ เมื่อโขลกเป็นผงละเอียดดีแล้วใช้ผ้าสะอาดกรองอย่าให้มีกากหยาบปน เมื่อเห็นว่ากรองไปแล้วครั้งหนึ่งถึงสองสามครั้งยังไม่หมดกากหยาบ ก็ควรจะมีครกโขลกและกรองไปจนกว่าจะหมดกากหรือเห็นพอสมควรจะทิ้งกากหยาบเสียก็ได้ การโขลกและกรองด้วยผ้านี้เป็นความละเอียดเพียงขั้นต้น แล้วใช้หินลูกกลิ้งบดทีละน้อยอย่างเบดดา การบดนี้จะบดซ้ำได้ยิ่งดี เพราะต้องการความละเอียดของน้ำยา ในเมื่อเซ็ดถูกรอกออกแล้ว จะได้ไม่สะดุดผ่งเป็นตามดหรือขนแมว แล้วรวมใส่โถง หาฝักส้มป่อยปิ้งไฟพอเหลืองใส่หม้อต้มทิ้งไว้ให้เย็น ระวังอย่าอย่าคยคิมสำหรับวางบั้งหรือหม้อดินที่มีเชื้อคาวเค็มใช้ต้มเป็นอันตราย แล้วใช้ผ้าสะอาดปิดปากหม้อกรองกันผ่ง เทน้ำที่ต้มลงในโถงหรือดาลให้ท่วม ใช้ไม้หรือสากโถงกวนให้เคลว้ไปมาสักครู่พอให้หาดาลกระจายแล้วปล่อยให้คาวคิน รุ่งขึ้นน้ำที่แชไว้ จะเป็นน้ำเขียนมีกลิ่นเหม็นให้เทน้ำเขียนนั้นทิ้ง แล้วรินน้ำในหม้อใส่กวนแช่อีก ทำดังนี้เสมอไปจนกว่าจะหมดน้ำเขียนเหม็นเป็นใช้ได้ จากนั้นไปใช้ยางมะขวิดหาไว้สักครึ่งหรือค่อนถ้วยใส่ภาชนะตุนให้เป็นน้ำเหนียวขนาดน้ำผึ้งชนิดข้นรินลงในโถงผสมกับ

หาดาลคล้ายกับน้ำกาวผสมกับสีผงเขียนภาพเช่นเดียวกัน แล้วกวนให้ทั่วให้น้ำเนื้อเข้ากันดีตามควร เป็นที่สุดของน้ำยาที่ใช้การ ส่วนยางมะขวิดที่ตุนเหลือใส่ขวดปิดให้แน่นเก็บไว้ใช้ในเวลาที่ จะใช้การต่อไป

การเก็บน้ำยาจะไว้ในโถงโดยปิดฝา และแห้งไปเองก็ได้ไม่เสียหายอะไร เป็นแต่ระวังอย่าให้ฝุ่นผ่งลงได้จะทำให้ น้ำยาเป็นเม็ดกรวดทรายขึ้นหรือเยียวหนู ของขึ้นเค็มแต่ต้องเป็นอันตราย วิธีเก็บอย่างนี้เมื่อจะใช้การเร็วออกจะเนิบนาบไป เพราะความหนาของน้ำยาเมื่อแห้งแล้วรัดตัวเป็นก้อนแข็งกว่าจะละลายได้มักไม่ทันใจผู้ใช้ วิธีปั้นเม็ดโตเท่าเม็ดดอกพุทธรักษาตากแห้งใส่ขวดเก็บเคยเห็นทำอยู่แห่งหนึ่งดีเหมือนกันเพราะคุ้มกันการสกปรกได้แต่การละลายก็ยังนับว่าช้าเพราะเมื่อเวลาปั้นเป็นเม็ดเนื้อยาถูกคลึงเป็นเม็ดกลมแน่น เมื่อตากแห้งแล้วยางมะขวิดยังเป็นยางจับรัดแข็งเช่นเดียวกัน อีกอย่างหนึ่งเป็นดีที่สุดได้ทำเก็บไว้และใช้ราชการมาแล้วคือผสมน้ำยาให้ขึ้นเหนือน้ำข้าวเซ็ดอย่างข้นกวน เทราดบนแผ่นกระจกผ่งตากแดดจะแห้งร่อนผ่งออกขึ้นเป็นเกล็ดอย่างบางพอถูกน้ำก็ละลายแล้วเก็บใส่ขวดหรือกล่องก็ได้ การทำให้เป็นเกล็ดขึ้นนี้ก็ประสงค์จะให้เนื้อยาละลายได้เร็วเป็นดี เมื่อจะใช้การควรหาโถงอย่างเล็กแล้วแต่พอใจหยิบเกล็ดน้ำยาที่ทำไว้ใส่โถงตามต้องการ ใช้น้ำฝักส้มป่อยโดยปิ้งต้มกรอง

ใส่ขวดไว้ใช้เป็นน้ำผสมและเป็นน้ำล้างฟุ้งกันโดยเฉพาะ ส่วนยางมะขวิดในเมื่อน้ำส้มป่อยผสมลงไปคะเนอย่าให้ข้นและอย่าให้ใสนัก จึงค่อยหยอดยางมะขวิดเพียงหยดหนึ่งหรือสองหยด ถ้าใส่มากเกินไปจะเขียนไม่ไคร่ออก เมื่อขณะจะใช้ควรถลอกเขียนกับพื้นรักที่ทำไว้สำหรับทดลองน้ำยาหรือฟุ้งกันดู เมื่อแห้งแล้วจะใช้ผ้าเนื้อละเอียดหรือสำลีป้อนตัวอย่างดี ๆ ไปมา ถ้าสีน้ำยาไม่หลุดติดผ้าหรือสำลีที่ถูเป็นใช้ได้ ถ้าหากน้ำยาดัดขึ้นมากควรเติมยางมะขวิดไปตามผลของการทดลอง

การทำรักขีดต้องหารักใช้ยาอย่างดี หากระบองหรือภาชนะที่ไม่ใช้ต้องเป็นภาชนะสะอาดและแห้งอย่าให้มีน้ำขังอยู่ แล้วจึงใส่รักขึ้นตั้งไฟอ่อน ๆ ระวงคนเขียนเคียวให้รักงวดเหนียวอย่าให้ไหม้ได้ ทำดังนี้เพื่อกันน้ำที่จะมีหลงอยู่ในเนื้อรักโดยไม่รู้สึกให้หมดไป ถ้ามีกลิ่นรักไหม้ต้องเททิ้งใช้ไม่ได้ หารักเคียวทำใหม่จนใช้ได้

การขีดรักใช้สำลีป้อนจุ่มรักเคียวแตะแฉ้มตามลาย ห่างกันแต่พอควรแล้วขีดให้ทั่วถึงโดยสม่ำเสมอ หรือจะใช้ลูกกลิ้งที่เข็กลึงน้ำมันดำพิมพ์มือมาทำความสะอาดหมดจดแล้วใช้รักทาลูกกลิ้ง ๆ ไปตามที่ต้องการให้ทั่วถึงกันดี แล้วใช้สำลีค่อยถอนรักที่ขีดหรือกลิ้งไว้ให้น้ำออกให้หมด อย่าให้รักติดหนา ๆ บาง ๆ คะเนพอหลังนิ้วมือแตะดูเกือบจะไม่รู้สึกว่าการขีดรักควรเริ่มปิดทองให้ทั่วถึง แล้วใช้สำลีสะอาดกวาดให้เนื้อทองเรียบแนบเนื้อขึ้นเป็นเงาทองโดยเรียบร้อย แล้วใช้กระดาษฟางเปล่าที่ปิดทองไปแล้วจุ่มน้ำปิดทับทองแต่เบื้องล่างขึ้นไปจนเต็มสุดทอง แล้ววกน้ำประพรมให้ชุ่มขยับแรงกระดาษที่ปิดแต่ชั้นล่างขึ้นไปพอมองเห็นว่าน้ำยาเคลือบหลุด วงรอบกระดาษรูปไปให้ทั่วจนหมดหลุดหมด แล้วเปลี่ยนน้ำสะอาดใช้สำลีช่วยล้างให้เรียบร้อยเป็นเสร็จการ

เรื่องน้ำยาเขียนลายขีดรักปิดทอง ควรระวัง

ความสะอาดอย่าให้ถูกของเค็มได้เพราะธรรมชาติของรักชอบรสเปรี้ยว เมื่อนานมาแล้วเคยได้ยินช่างเขียนกล่าวกันว่าวิชารักจ้างเขียนลายทองรดน้ำได้ไม่เท่าเสีย เมื่อผู้ใดได้ยินคงไม่มีใครนึกถึงส่วนอื่น นอกจากจะเข้าใจว่าประมาณค่าจ้างและการเขียนพลาด เป็นต้น ความจริงอยู่ที่รักษาน้ำยากับบานพื้นรักต้องเช็ดถูด้วยดินสอพองทำความสะอาดให้หมดจด ในเมื่อจะโรยลายเขียนขีดรักปิดทอง เมื่อมีการรักษาน้ำยาไว้ไม่ดีหรือทำความสะอาดบานรักไม่เพียงพอ หรือล้างที่ถูถูเกลี้ยง หรือรู้เท่าไม่ถึง ขาดความระวังจึงอยู่ในเกณฑ์เสีย ลายที่รดน้ำทองไม่หลุด หรือหลุดบ้างไม่หลุดบ้างก็เสียไปเป็นอันว่าทองที่ปิดใช้ไม่ได้ต้องล้างทิ้ง ล้างที่รดน้ำทองหลุดหมดไม่ติดเลยถ้าผู้ใดโดนเข้าทั้งสองอย่างก็เรียกได้ว่าได้ไม่เท่าเสีย เพราะต้องซื้อทองใช้เขา เมื่อหมดช่างรุ่นเก่าที่เขาแสดงฝีมือไว้ตายไปหมด รุ่นใหม่จึงไม่มีใครมีใครชอบรับมรดกโดยเกรงว่าการทำไม่พอกิน ก็นับวันจะร่อยหรอในศิลปะประเภทนี้ไป

การทำน้ำยาเขียนลายรดน้ำ ผู้ที่รู้จักทำไว้ใช้ส่วนตัวมักใช้เป็นวิธีขายเรียกทุนกำไรขึ้น เมื่อมีผู้ซักถามว่าทำอย่างไรมักตอบว่าทำยากไว้วันหลังจะบอกให้ ถ้าเป็นผู้ที่เกรงใจกันก็ไม่ต้องซื้อ ถ้ามีธุระก็ไปขอกันใช้เป็นครั้งคราวเท่ากับตัดทางไปในตัว การทำน้ำยาจึงไม่แพร่หลาย อันความพิสดารการทำน้ำยานั้นไม่ยากอะไร นอกจากเรามีความรักชอบในทางนี้ มีความสังเกตสิ่งที่แวดล้อม มีเขาวนควรดูควรรู้มันหาเหตุผลใช้ความรู้สึกนึกคิดรู้จักอุทิศทำและทดลอง ไม่ช้าก็เกิดความรู้ขึ้นดังได้บรรยายไว้แล้วในเบื้องต้น

อันวิชาการผูกลายรดน้ำนี้ ถ้าผู้มีความสนใจใฝ่รักไว้เป็นมรดกตกทอดกันมาอย่าให้เสื่อมสูญศิลปนั้นจึงจะสถิตสถาพรไปชั่วกาลนานเป็นการไว้ฝีมือและอวดฝีมือต่อไป เราจะมองเห็นได้

จากนักท่องเที่ยวที่ได้เดินทางมายังประเทศเรา เป็นความมุ่งหวังที่จะได้ชมศิลปตามวัดวาอาราม เป็นต้น ในการดูของเขานั้นเป็นต้นว่า รูปทรงของพุทธศิลป์ และรองลงมาก็ประดิษฐ์ศิลปซึ่งเป็นเครื่องประดิษฐ์ และประดับของพุทธศิลป์ แต่ความสนใจของเขานั้นออกจะชอบบานลายรดน้ำเป็นส่วนมาก ถึงกับเศรษฐกิจต่างประเทศได้คิดลอกเอาลายรดน้ำของเราไปทำพิมพ์ลายบรอนซ์พื้นดำทำเป็นเล่มสมุดขึ้น หากแต่ผู้ลอกนั้น ผูกลายไม่เป็นได้แต่ลอก การลอกจึงสู้ผู้ไม่ได้ ทำให้เนื้อตัวของลายและเส้น บากลายไม่ถูกที่ตัวสะบัดหมดแรงทำให้ศิลปของเราเสื่อมคุณภาพไป เราควรจะภูมิใจว่าความรู้ในเชิงศิลปของประเทศเราที่บรรพบุรุษได้แสดงไว้นั้น มีคุณค่าสูงสุด พวกเรารุ่นหลังควรจะตามรอยและ ไว้ลายอย่าให้เสื่อมสูญ

อิทธิพลของรักจะอย่างไรก็ตาม ผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับทำรักจะเป็นรักดิบหรือรักเคี้ยวก็ดี ลางคน ไม่ถูกกับรัก ๆ มักจะกัดมีอาการคันและเกาจนบวม เนื้อทั้งตัว ลางคนรักไม่กัดกลับเป็นสือติดไปทำพิษ กับคนที่บ้านก็มี

ยังอีกแห่งหนึ่งสามีเป็นหมอยาได้นำรักใส่ ด้วยครอบปิดเก็บไว้บนหนัง ภรรยาสงสัยถามว่าด้วย อะไร สามีตอบว่าด้วยใส่รัก พอจบคำพูดภรรยาก็มีอาการคันและเกาจนบวมขึ้นทั้งตัว เรื่อง ด้วยรักนี้ได้ความว่าขอเขามาเก็บไว้หลายวันไม่เห็น กระทบกระเทือนอะไร ที่ถามขึ้นกับบอกให้เพียงแต่ คำพูดโดยมิได้เตะต้องหรือหยาบมาให้อึดไม่น่าจะเป็นได้ แต่เรื่องรักนี้ออกจะเป็นจริงมาแต่ครั้งท่าน ผู้ใหญ่ เคยได้ยินพูดว่าอย่าลอดต้นรักรักจะกัด

คำว่าต้นรักหรือรักที่เป็นยางก็ตีมักจะฝังอยู่ในหู ผู้ ได้ยินได้ฟังแล้วก็พูดต่อกันมา เหมือนกับคำว่าผี หลอกทำนองนี้ ลางคนฉลาดมีความกลัวอาจทำให้หัวใจหวาดเสียวพาลลมเสียวรักอาจผสมรอยหรือ กัดจริงก็ได้ การรักษาของชาวบ้านที่แก้รักกัดพูด กันเป็นสองทางไม่ช้าวสารบดก็กระแจะหอมละลาย น้ำทาถอนพิษ แต่ก็มีได้รับผลหรือส่งบลงคงบวม กันไปจนกว่าจะหมดฤทธิ์ไปเอง

ตามความสังเกตเคยเห็นผู้ทำรักปิดทองเป็น ลางคนถูกกัดลางคนไม่ถูกกัด ตามความเข้าใจว่า คนเราคงจะมีเหงื่อเปรี้ยว จะสังเกตได้จากผู้ที่สวม สร้อยทองรูปพรรณเดียวกัน ผู้ที่มีเหงื่อเปรี้ยวทำให้ เนื้อทองนั้นมีสีสุกใส ผู้ที่เหงื่อเค็มจะทำให้สีทอง นั้นมัวไป ตามที่เทียบไว้พิจารณานี้ไม่ใช่มีวัดด้วย ชีโคล รักก็ตีเมื่อพูดถึงรักรักจะมีทั้งกลิ่นไอที่เรา เรียกกันว่าถูกไม่ได้

อันธรรมชาติของรักแล้วรสเค็มชอบรสเปรี้ยว ถ้าเราไปเตะต้องหรือมิได้เตะต้องเพียงแต่เข้าใกล้ มีความรู้สึกว่ารักกัดแน่ควรจะใช้เกลือป่นถูตามา ที่บวมคันสักครู่ก็จะหายคัน ทำนองเดียวกับแมลง มีพิษต่อยปวดก็เช่นกัน เมื่อเราแก้ได้และหายแล้ว ต่อไปรักคงจะไม่ทำอะไรกับเราดังเช่นที่แล้วมา

ความคูลของรักเดียวนี้อาจสร้างขาไปบ้าง เนื่อง จากการปนเปของพ่อค้าหาน้ำหนักในตัวถ้าผู้ใด ซื้อโดนเข้าก็ขาดทุน เรื่องรักนี้ควรที่พ่อค้าจะรักษา มาตรฐานของเขาไว้ เมื่ออยากได้กำไรมากก็ควร จะขายเรียกราคาขึ้น หรือราคาคงเดิมแต่ให้รักน้อย เข้า สิ่งของก็จะไม่เสียโดยเปล่าประโยชน์